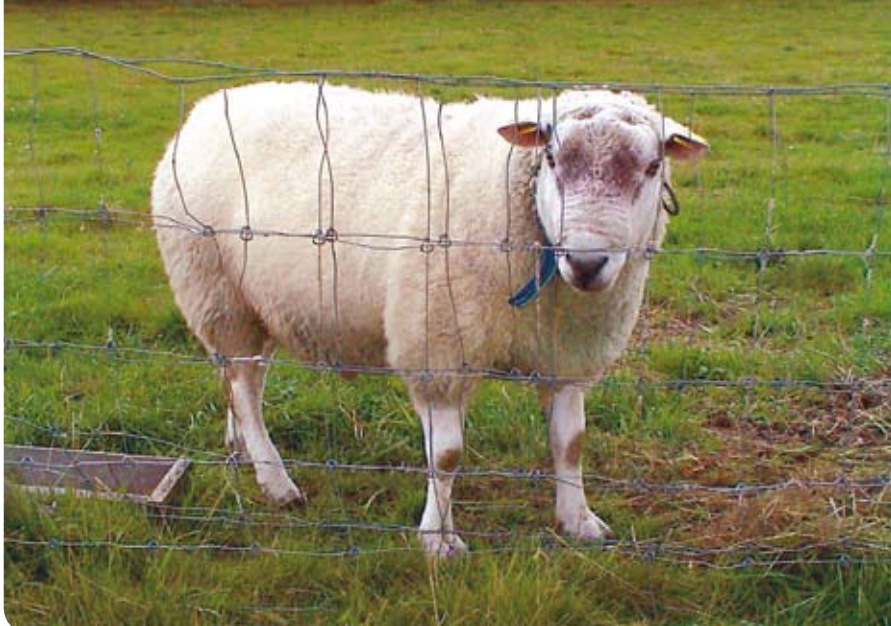

Läsarfrågor

Det har kommit in några läsarfrågor till Fårskötsel. Vi har vidarebefordrat frågorna till Fårhälsovården samt till en mycket erfaren fårägare, Pierre Frick, ut-
anför Hjo i Västergötland.

Baggen är svår att hålla innanför stängsel om den får gå själv. Hur gör jag? Foto: An-nica Boström.

Jag har vita korsningstackor som lammar konventionellt i april. Jag har bara en bagge och undrar hur länge jag kan ha honom gående tillsammans med tackorna och lammen utan risk för tjuvbetäckning? Man har ju hört att så länge tackorna diar så brunstar de inte.

Tackorna brukar normalt inte brunsta medan lammen diar, under förutsättning att man skiljer lammen från tackorna före 4 månaders ålder. Men det är biologi vi håller på med, inte matematik, så 100 procentigt är det inte. Tacklammen brukar normalt inte brunsta före 4 månaders ålder, men det har hänt. Normalt börjar de inte brunsta före 5,5- 6 månaders ålder om de är väl uppfödda. Jag uppskattar att den nära 100 procentiga säkerhetsgränsen går någonstans vid 3 månader efter lamning. Baggen kan sedan gå med de avvanda bagglammen, så blir det mindre bråk där. Alla vet ändå vem som är kung.

Kalle Hammarberg, Fårhälsovården

Jag vill överhuvudtaget inte ha baggen gående med tackorna utanför betäckningssäsongen. När lamningen är över så har man nästan alltid någon tacka som man vet att man inte ska spara till nästa säsong. Hon kan gå tillsammans med baggen och skickas till slakt senare under sommaren. Det bästa är annars att samarbeta med någon granne (kolla MV-status!) och ha baggen på "dagis" över sommaren.

Pierre Frick

Tre frågor i lamningstider från Casten von Otter, Edsbro

Efter trettio år som fårbonde har jag de senaste åren vid tre tillfällen drabbats av att en tacka under senaste dräktighetsveckorna blivit uttänjd och "tappat magen". Buken har hängt som på ett hängbuksvin och nästan släpat i marken. Tackorna har efter några dagar blivit lig-gande, men fortsatt äta. De har lammat med vår assistans när det blivit dags; två gånger två stycken, en gång fyra stycken. Tackorna har sedan efter ett tag avlivats eftersom "hängbuken" inte gått tillbaka. Ätminstone i ett fall har juvret varit totalt hårt. Vad handlar det här om? Är det en ärftlig defekt?

Det låter som bukbräckbristning i bukmuskulaturen. Det är inte ärftligt vad vi känner till. Vad är då orsaken? Under senare delen av dräktigheten ökar belastningen på bukmuskulaturen som i vissa fall inte orkar hålla emot, det uppstår bristningar och organ inuti buken hamnar utanför bukhinnan. Har man en tacka med ett sådant bräck är det viktigt att övervaka lamningen eftersom även delar av livmodern kan bamna i bukbräcket. Man får avgöra från fall till fall vad som är lämpligt att göra, ingen behandling finns så det handlar därför om att bestämma om tackan ska avlivas eller om hon klarar av att lamma och ta hand om sina lamm. Kontakta veterinär o diskutera. I vissa fall då bräcket är stort är det besvärligt för lammen att dia eftersom även juvret kan hänga lågt ned.

Ulrika König, Fårhälsovården

Sådana här bräck uppstår ibland. De är inte ärftliga vad jag har kunnat se. Ofta så klarar tackan att dia lammen men hon ska avlivas direkt efter avvänjningen.

Pierre Frick

En annan ny upptäckt på senare år är två fall av tacka med jättespenen. Spenen sväller upp några veckor innan lamning till storlek av en rejäl kospene. De nyfödda lammen lyckas inte hitta "korven" utan vi får mjölka ur för hand. Råmjölken verkar vara bra, tackan har inte feber och hon har inte ont av mjölkning utan tycks snarast tacksam. På ett par dagar minskar spenen och lammen blir duktigare på att hitta rätt och allt blir frid och fröjd. Vad beror dessa jättespenar på?

Hos en nylammad tacka ökar blod-cirkulationen kraftigt genom juvret. Detta resulterar i sk ödem (vätskeansamling i vävnaden utanför blodkärlen) och kan ses som dessa förtjockade spenar. Ibland blir bela juvret och området kring juvret också ödematöst. Efter några dagar stabiliseras situationen och ödemet går tillbaka. Detta behöver inte nödvändigtvis återkomma nästa år så du kan spara tackan.

Ulrika König, Fårhälsovården

Forts. nästa sida.

Gör fårskötseln lättare!
Systemet med tusen möjligheter

NYHET!
BANDFODDERBORD
ELEKTRONISK VÅG m.m.

Fårgrindar i olika längder,
Foderbord, Lamningsboxar,
Storbalshäck, Klippstol,
Herdestavar m.m.
vägning och hantering

Inredningar från Knarrhult
Egen tillverkning Varmgalvaniserat i hög kvalitet

Ring och prata med oss eller beställ vår katalog

Tel. 0346-341 43

Fax. 0346-340 70

mail. info@knarrhult.se

310 60 ULLARED

www.knarrhult.se

Dessa stora spenar är ett otyg som uppkommer hos vissa tackor. Jag tycker att det är stor risk att det upprepas till nästa år och det innebär mycket extraarbete så jag slår alltid ut dessa djur.

Pierre Frick

God fårskötsel förutsätter att man tar vara på lammen på bästa sätt. I vårt fall innebär det att vi lägger mycket tid och kraft på flasklamm och på stödutfodring av trillingar, fyringar och uppåt. Den ekonomiska lönsamheten i detta är tveksam, även om man inte räknar merarbetet. Ett helt stödberoende lamm konsumerar omkring 2,5 liter tillredd lammnäring per dag. För vår del brukar det bli minst 6-7 kg Lammolactpulver per lamm innan avvänjning. Utfordrar man enligt anvisningarna blir kostnaden omkring 6 kr per liter eller 15 kr per dag och lamm.

Man kan jämföra med ett motsvarande mjölknäringsspreparat för kalv. Per liter är kostnaden lite drygt två kronor. Enligt innehållsdeklarationen är, så vitt jag kan utläsa, näringsvärdet fullt jämförbart. De viktigaste skillnaderna tycks gälla vitamin- och mineraltillsatserna. När lammnäringen tillfälligt var slut hos vår butik köpte vi en säck Kalv 1. Vi har nu provat i två veckor och inte märkt något negativt på lammen.

Det äter inte riktigt med samma hejdlösa aptit, men allt går åt.

Min tredje fråga till Fårskötsel är, vilka nackdelar kan man räkna med om man utfodrar med ett kalvpreparat i stället för vårt vanliga "Syrad lammnäring"?

Det är rätt stora skillnader mellan preparaten. Laktosbalten (mjölksocker) är för hög i kalvnäringen, därför får lammen diarré. Laktosbalten i vår lammnäring är justerad så att den är samma som i tackans egen mjölk. Fettbalten och energiinnehållet är också högre. Använder man kalvnäring så får man de klassiska flasklammen med en stor uppsväld mage och ingen tillväxt.

Tittar man bara på kostnaden så kostar lammnäringen mer men man får en tillväxt på lammen som inte skiljer sig från diande lamm och räknar man på slutresultatet så lönar det sig att köpa riktig lammnäring.

Vår lammnäring är dessutom ordentligt syrad vilket gör att mjölken håller sig upp till 3 dygn utan bakterietillväxt. Det viktigaste är att det aldrig tar slut, då blir det slagsmål när man fyller på.

Daniel Green, LG-produkter

Allt fler upptäcker skinnens stora värde!

Som Du säkert vet, är vår ambition att vara ett berederi för fårnäringen. Glädjande nog får vi fler och fler kunder. Det är således många som vill ha **svensk beredning** där vi arbetar för en **bättre miljö och en renare produkt**.

Hos oss kan Du få skinnen med mjuk härligt slipad lädersida såsom: **tvättbar pläd, 35 mm**, eller **tvättbar päls, 18 mm**. Vi mockafärgar även skinnen i olika nyanser med möjlighet till vidareförädling i form av vaxning eller nappatering. Vill Du ullfärga går det också bra. **Mattskinn med full hårlängd** är en annan trevlig variant. Vi har också skinn för olika ändamål till försäljning.

**AB TRANÅS
SKINN
BEREDNING**

Kanalgatan 4
Box 1005
573 28 Tranås
Tel 0140-100 50
Fax 0140-186 10
info@tranås-skinn.se
www.tranås-skinn.se

